

KÖZIGAZGATÁSI ISMERETEK I.

Az állam működése

Magyarország az Európai Unióban

Szerző:	Bán Áron
Témakör:	Az Európai Unió
Az óra témája:	Összefoglalás: ENSZ és EU
Felhasznált eszközök:	közig. tankönyv: <i>korábbi órákon feldolgozott részek</i> közig. munkafüzet: <i>lásd mellékelt feladatlap</i> Egyéb: – https://www.oktatas.hu/kozneveles/kerettantervek/2020_nat/keret-tanterv_gimn_9_12_evf– saját szerkesztésű feladatlap– https://www.nkp.hu/tankonyv/tortenelem_12/fejezet_05_fejezetnyito– Borhegyi Péter, Bódy Zsombor, Kojanitz László, Szász Péter: Történelem 12. OFI, 2012.
Kapcsolódás más tantárgyhoz: van/nincs	van: • történelem tantárgy 12. évfolyam: – Az európai integráció kezdetei,– Az Európai Unió kialakulása és működése,• földrajz tantárgy 10. évfolyam: – A világgazdaság erőterei

Óravázlat

Idő (perc)	Feladat	Módszer	Eszköz
1'	Adminisztráció		e-napló;
10'	Részösszefoglalás A témához tartozó legfontosabb adatok összegyűjtése a kerettanterv (társ.ism.; közig.ism.; történelem) alapján. Az előzetesen összegyűjtött adatok áttekintése, a felmerülő kérdések megválaszolása, fogalmak tisztázása.	Frontális beszélgetés tanári irányítással	2–3. dia;
25'	Részösszefoglalás A témához kapcsolódó részmakák vázlatos áttekintése, súlypontok kijelölése és meghatározása (érettségi követelmények alapján). – ENSZ – Az európai integráció története (áttekintés) – Az EU intézményei és működése	Tanári magyarázat Frontális beszélgetés tanári irányítással	<i>előzetes tudás:</i> történelem, 12. évfolyam: A hidegháború története 4–7. dia;
40'	Feladatmegoldás Összefoglaló feladatlap megoldása: – a korábbi évek történelem érettségi feladataiból összeállított feladatsor Ellenőrzés: közös megbeszélés tanári vezetéssel. A diákok egymás feladatlapjait ellenőrzik.	Csoportmunka	saját szerkesztésű feladatlap;
44'	Részösszefoglalás Súlypontok és hangsúlyok kiemelése: legfontosabb sarokpontok ismétlése. A diákok felmerülő kérdéseinek megválaszolása.	Frontális beszélgetés tanári irányítással	
45'	Elköszönés Óra lezárása.	Tanári közlés	

Az órához kapcsolódó feladatlap

Összefoglalás: ENSZ és EU

- 1) A feladat az Egyesült Nemzetek Szervezetéhez kapcsolódik. Állapítsa meg, hogy az ENSZ Alapokmányának mely idézett részletei vonatkoznak a Közgyűlésre, illetve a Biztonsági Tanácsra! Írja a megfelelő idézetek betűjelét a táblázatba! *Egy mezőbe egy betűjelet írjon! Két idézet kimarad.* (Elemenként 1 pont.)
- A) „Tagjai semmiféle politikai vagy államigazgatási tevékenységet sem folytathatnak és semmiféle más hivatásos jellegű foglalkozást nem vállalhatnak. [...] A [...] tagjai semmilyen ügyben nem léphetnek fel mint kormány megbízottak, tanácsadók vagy ügyvédek. [...] Székhelye Hága. Ez azonban nem akadályozhatja meg [...] abban, hogy amennyiben azt kívánatosnak tartja, máshol is ülésezhessék és teendőit máshol is elláthassa.”
- B) „Ha [...] úgy találja, [...] légi, tengeri és szárazföldi fegyveres erők felhasználásával olyan műveleteket foganatosíthat, amelyeket a nemzetközi béke és biztonság fenntartásához, vagy helyreállításához szükségesnek ítél.”
- C) „Minden olyan kérdést, amely a nemzetközi béke és biztonság fenntartására vonatkozik [...] megvitathat és [...] ajánlásokat tehet [...]. Minden olyan kérdést, amelyben cselekvésre van szükség, [...] a vita előtt, vagy azután [egy másik testület] elé kell terjesztenie.”
- D) „Kötelességeik teljesítését illetően sem valamely kormánytól, sem a Szervezeten kívül álló más hatóságtól utasítást nem kérhetnek és nem kaphatnak. [...] Kizárólag a Szervezettel szemben felelősek. A Szervezet mindegyik tagja kötelezi magát arra, hogy tiszteletben tartja [...] nemzetközi jellegét és nem kísérli meg őket feladatuk gyakorlásában befolyásolni.”
- E) „Államoknak az Egyesült Nemzetek tagjai közzé való felvétele [...] határozatával történik. [...] Minden tagjának egy szavazata van.”
- F) „Eljárási kérdésekben [...] határozatait kilenc tagjának igenlő szavazatával hozza. Minden más kérdésben [...] határozatait tagjainak az összes állandó tagok egybevágó szavazatait magában foglaló kilenc igenlő szavazatával kell hoznia.”

Testület	Idézetek betűjelei	
Közgyűlés		
Biztonsági Tanács		

4 pont

b) Ha nem, akkor milyen következménnyel kell számolnia?

.....
(feladat forrása: Közig. mf. 82–83. o./15. feladat)

2) A feladat az Európai Unióhoz kapcsolódik. Állapítsa meg, hogy az Európai Unió mely intézményeire vonatkoznak a forrásrészletek! Írja a megfelelő intézmény nevét a forrásrészlet alatt található kipontozott vonalra! A felsoroltakból válasszon! Egy intézmény kimarad.

(Elemenként 1 pont.)

Intézmények: Európai Bizottság, Európai Bíróság, Európai Központi Bank, Európai Parlament, Európai Tanács

A) „Egy hét múlva, május 26-án, vasárnap 8 millió 11 ezer választópolgár dönthet arról, kik foglalhatják el az **[a]**-ban/-ben a Magyarországnak járó 21 képviselői helyet.” (Sajtóhír, 2019)

a)

B) „Az **[b]** megválasztott elnöke most hivatalos levélben kéri fel a tagállamok[at] [...], hogy tegyenek javaslatot az **[b]** országukból érkező tagjára. A biztosjelöltek meghallgatására szeptember 30. és október 8. között kerül sor.” (Sajtóhír, 2019)

b)

C) „A tagországok állam- és kormányfői vasárnap este rendkívüli csúcstalálkozót tartanak Brüsszelben, egyetlen napirendi pontként a főbb EU-intézmények vezetői tisztségeinek betöltéséről tárgyalnak.” (Sajtóhír, 2019)

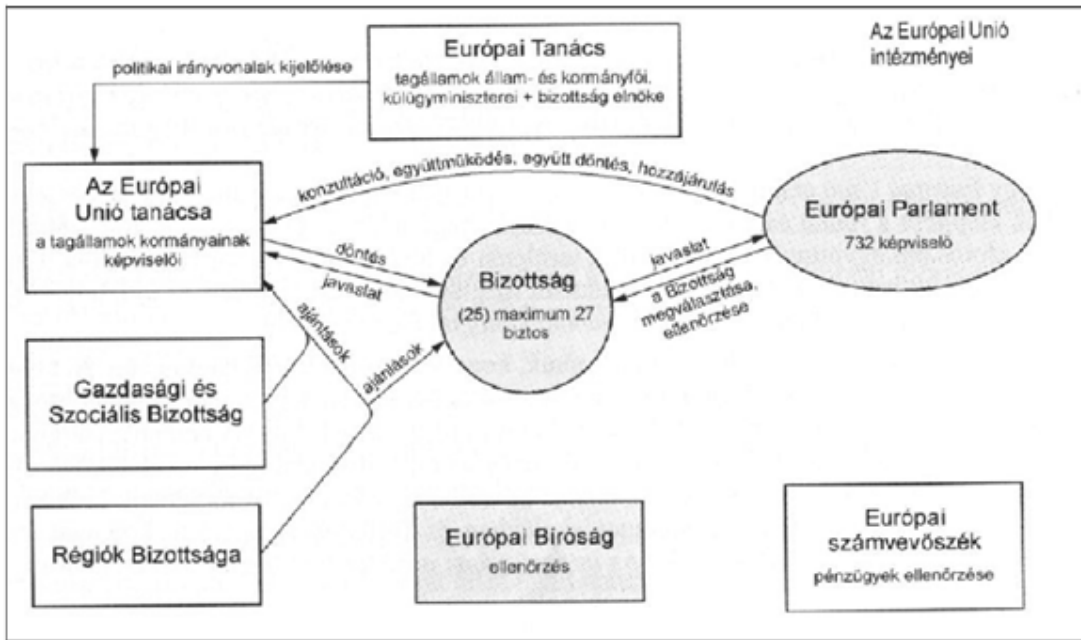
c)

D) „Megerősítette szándékát a gazdaságösztönző célú laza monetáris politika folytatására az **[d]** kormányzótanácsa a kamatdöntő ülést követő sajtótájékoztatóján.” (Sajtóhír, 2019)

d)

Eszközök

3) A feladat az Európai Unió intézményrendszerére vonatkozik. A forrás segítségével töltsse ki az alábbi táblázatot! (Elemenként 0,5 pont.)

		Európai Tanács	Bizottság vagy Európai Bizottság	Mindkettő	Egyik sem
1.	Tagjai közé tartoznak a tagállamok állam- és kormányfői.				
2.	732 képviselő alkotja.				
3.	Javaslatot tehet az Európai Parlamentnek és az Európai Unió tanácsának.				
4.	Legfontosabb feladatai közé tartozik a pénzügyek ellenőrzése.				
5.	Tagjait az Európai Parlament választja.				
6.	Ajánlásokat fogalmaz meg az Európai Unió tanácsának és a Bizottságnak.				

3 pont

Eszközök

4) A feladat az európai integrációhoz kapcsolódik. Döntse el, hogy a források az európai integráció melyik korszakára vonatkoznak: mikor keletkeztek vagy vezették be őket! Írja a források betűjelét a táblázat megfelelő mezőjébe! (Elemenként 0,5 pont.)

- A) „A [...] Közösség tevékenysége [...] a következőket foglalja magában: a) a tagállamok között az áruk behozatalára és kivitelére vonatkozó vámok és mennyiségi korlátozások, valamint minden más, azokkal azonos hatású intézkedés eltörlése; b) közös vámtarifa létrehozása és a harmadik országokkal szemben közös kereskedelempolitika kialakítása; c) az áruk, a személyek, a szolgáltatások és a tőke tagállamok közötti szabad mozgását gátló akadályok eltörlése.” (Államközi szerződés)
- B) „Nagyszerű pillanat részesei vagyunk: Magyarország visszatért Európához, visszatért azokhoz az értékekhez, amit ezer éve vall magáénak. [...] Európa nagyszerű esély, nagyszerű lehetőség. Nem több, nem kevesebb. [...] És a magyar képességek, a magyar emberek tehetnek ebből az esélyből csodát.” (Miniszterelnöki beszéd)
- C) „A francia kormány azt javasolja, hogy a francia-német szén- és acéltermelés egészét helyezték közös főhatóság alá olyan szervezetbe, amely nyitva áll Európa más országainak részvétele előtt.” (A francia külügyminiszter tervezete)

G) „Nem az alapelvei és eszméi miatt vallott kudarcot a Népszövetség. A kudarcnak az volt az oka, hogy a Népszövetséget megalapító országok adták fel ezeket az elveket. [...] Az európai család újjáteremtéséhez az első lépést Franciaország és Németország szövetségével kell megtenni. [...] Európa nem születhet újjá egy szellemileg nagy Franciaország és egy szellemileg nagy Németország nélkül.” (Egy brit politikus beszéde)

H) A brit miniszterelnök aláírja a csatlakozási szerződést az Európai Gazdasági Közösséghez

1957 előtt	1957–91	1991 után

Az óravázlatban szereplő diasor

Legfontosabb adatok

A) fogalmak

Népszövetség, ENSZ Közgyűlés, ENSZ Biztonsági Tanács, BT állandó/nem állandó tagok, ENSZ-főtitkár, Nemzetközi Bíróság, IMF, WHO, UNESCO, kéksisakosok/békefenntartók, genocídium, Emberi Jogok Egyetemes Nyilatkozata,

páneurópai mozgalmak, integráció, Schuman-terv, ESZAK, „Hatok”, római szerződések, Európai Gazdasági Közösség, Közös Piac, mélyítés, bővítés, EURATOM, Európai Közösség, Európai Unió, maastrichti szerződés, euró, „kétsebességes Európa”, schengeni egyezmény, lisszaboni szerződés, brexit, Európai Parlament, Európai Unió Tanácsa, Európai Bizottság, Európai Tanács, Európai Unió Bírósága, Számvevőszék, Európai Központi Bank, kötelezettségsegési eljárás, 7-es cikk szerinti eljárás, szociális piacgazdaság, jóléti állam, kohéziós politika, európai polgári kezdeményezés

b) személyek

Winston Churchill, Franklin D. Roosevel, Robert Schuman, Konrad Adenauer, Lámfalussy Sándor, Ursula von der Leyen, Ludwig Erhard, Antall József

C) kronológia

1945 (ENSZ megalakulása), 1947 (Emberi és Polgári Jogok Egyetemes Nyilatkozata), 1990-es évek (ruandai népiértés), 1950 (Schuman-terv), 1951 (ESZAK), 1958 (római szerződések, EGK megalakulása), 1992 (maastrichti szerződés), 1995 (schengeni egyezmény) 1999/2002 (euró bevezetése), 2007 (lisszaboni szerződés), 2020 (brexit), 1999 (magyar NATO-csatlakozás), 2004 (magyar EU-csatlakozás)

D) topográfia

„Hatok”, Brüsszel, Strasbourg

Fontosabb témák

1) ENSZ

- előzmények
- létrejötte
- intézményei és működése
- Emberi és Polgári Jogok Nyilatkozata
- konfliktusok

2) Au európai integráció története

A) páneurópai mozgalmak

B) Európai a II. világháború után

- Churchill zürichi beszéde
- francia-német megbékélés

C) ESZAK-tól az EU-ig

- ESZAK (1951) → római szerződések (1958) és az EGK és EURATOM
- Európai Közösség → maastrichti szerződések (1992): EU létrejötte
- schengeni egyezmény (1995)

3) Az Európai Unió

A) integráció dilemmái

- bővítés és mélyítés
- euró
- schengeni egyezmény
- lisszaboni egyezmény

B) intézmények

- EP, EB, Európai Unió Tanácsa, Európai Tanács, Számvevőszék, EKB, Európai Unió Bírósága,
- kötelezettségszegési eljárás
- 7-es cikk szerinti eljárás
- európai polgári kezdeményezés

C) Költségvetés

- bevételek
- kiadások
- kohéziós politika

D) Magyarország az EU-ban

- Antall-kormány szerepe
- 1999: NATO, 2004: EU
- magyarok az EU-ban